

Gross-Rosen, 1 december 1944

Wanneer ik rechtop zit, kan ik iets comfortabeler ademen. In de positie die ik moet innemen is er van indommelen geen sprake. Hevige koorts vreet aan me en de hoestbuien die daarnet even waren gekalmeerd, komen in alle hevigheid terug en verscheuren mijn keel en luchtpijp. Ik ben nog altijd hevig aan het beven. Mijn handpalmen onder de ogen slagen er niet in de tranen tegen te houden en ze besprenkelen mijn onderarm. Wanneer mijn blik afdwaalt, zie ik telkens wanneer ik met mijn oogleden knipper een wirwar van wasachtige figuurtjes door mijn gezichtsveld jagen. Had ik me vóór mijn verblijf in dit concentratiekamp ooit kunnen voorstellen dat ik niets liever zou willen dan een paar uur rustig te slapen, met mijn elleboog als hoofdkussen, om even weg te zinken in een droom en alles te vergeten?

In een visioen zie ik mijn lieve Blanche terug, voor wie ik tranen heb gehuild die nog niet gedroogd zijn, mijn geliefde, van wie de beelden in mijn gedachten vaak zo flou zijn ondanks al mijn pogingen om haar beeltenis tegen de wand van mijn geheugen scherp te stellen. Vannacht zie ik haar voor me met een helderheid als nooit tevoren, alsof ik plots een compensatie ontvang voor mijn frustraties van voordien. Heel mijn wankel universum smelt in dat ene ogenblik samen met haar, met de dertien gelukkige jaren die we gedeeld hebben. Ik draai me naar haar om en zeg dat het leven de moeite waard is, door de zovele mooie herinneringen. Herinneringen die nog zoveel mooier zijn wanneer ze schitteren zoals het schuim dat op de top van een golf verschijnt voor ze omslaat, maar daarna plaats moeten maken voor geestelijke en lichamelijke smart, gebrek aan liefde en inspiratie, talloze vormen van ontmoediging.

Zou deze huidige gemoedstoestand objectief zijn? Is objectiviteit wel van deze wereld? Mijn slapeloos isolement, waarin ik enkel omringd word door gesnurk en de koortsachtige bewegingen die het gevolg zijn van vijfhonderd angstdromen, staat me net in die uren van ademnood toe om alles in detail te observeren, om mijn temperament te analyseren. Om met een tikkeltje melancholie tevreden terug te kijken op mijn

gelukkige leven en het los te koppelen van het fysiek en moreel lijden dat op dit moment mijn lot is. Het feit dat water in de bodem wegsijpelt mag ons niet doen vergeten dat het ergens elders opwelt uit een heldere bron. De bochtige loop van de rivier, met zijn stroomversnellingen en overstromingen, zijn kalme verschuivingen en zijn verzanding, geeft ons hoop op een heropleving, een idyllische transformatie.

Hoe komt het dat ik plots het beeld van mijn geliefde voor ogen krijg, dat helderder is dan wanneer ze vlak naast mij zou staan? Mijn waarnemingen zijn sterker dan al mijn zintuigen. Ik zie de trekken van mijn Blanche toen ze amper twintig jaar oud was, Blanche zoals ze er nu uitziet, met alle tussenliggende beelden als duizend-en-een indrukken op mijn netvlies gebrand. Het is alsof alles wat we in de afgelopen jaren hebben gedeeld tijdens onze gesprekken, contacten en ontmoetingen die ons telkens weer anders en beter maakten, zich op één enkel plaatje heeft verzameld. Een immense collage van tedere momenten vult mijn gezichtsveld. Het is een verzameling van vreugde en verdriet, van hoop en depressie, van aan- en afwezigheden, van overeenstemming en tegenstellingen die worden overbrugd door compromissen en wederzijds begrip, maar ook van problemen en oplossingen, van momenten vol passie en warmte, van welzijn en ongemak. Er waren rustige avonden bij het haardvuur waarop ik voorlas over de hartstochten van de mens, die in sommige boeken zo goed beschreven staan. De zalige wandelingen in de vrije natuur en de gehaaste boodschappen in de stad. De wel-doende zondagen, toen we kaart speelden met vrienden. Die ene dag in het bijzonder, toen ik de spot van iedereen en in het bijzonder de ergeris van Maurice over me heen kreeg omdat ik de versnellingen van zijn auto net iets te hard liet kraken nadat ik hem om een lift had gevraagd. De glimlach van mijn Blanche, die zo snel kon overgaan in een schaterlach en die zo spontaan en aanstekelijk was. Haar stiltes, die in onze gesprekken na verloop van tijd voor mij dezelfde zeggingskracht hadden als haar stem. Haar gezicht dat nat was van tranen wanneer een meningsverschil ons verdrietig maakte – elk op onze eigen manier. De vriendelijkheid van een woord, de streling van een blik, de zaligheid van een parfum. De liefdevolle gebaren, vluchtige aanrakingen en duizenden andere kleine dingen die mijn zenuwstelsel nu haast niet meer kan bevatten.

Ik zou alles wat nog in me zit willen geven om haar nog eens vast te houden in mijn armen... al was het nog maar één keer.

Camille en Blanche